

บทที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

กรมสรรพสามิต ในฐานะหนึ่งในหน่วยงานจัดเก็บภาษีหลักของกระทรวงการคลัง มีภารกิจสำคัญในการจัดเก็บภาษีเพื่อนำมาพัฒนาประเทศ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของผู้ประกอบการด้วยการสร้างมาตรฐานการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามหลักสากล ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดตามกฎหมายสรรพสามิต โดยมุ่งเน้นการบริหารการจัดเก็บภาษีอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สร้างกลไกการควบคุมการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยและสินค้าที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดีของประชาชน นอกจากนี้กรมสรรพสามิตยังต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรและพัฒนาการบริหารองค์กรให้มีความทันสมัย ภายใต้กฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายอื่น ๆ

จากภารกิจที่สำคัญดังกล่าว ข้าราชการ รวมถึงพนักงานราชการและลูกจ้างในสังกัด กรมสรรพสามิต ซึ่งมีหน้าที่ทั้งในการให้บริการ และตรวจสอบการดำเนินงานของภาคเอกชน และประชาชน จำเป็นต้องใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายอย่างถูกต้องเป็นธรรม และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดถือระเบียบ กฎหมายอย่างเคร่งครัด นอกเหนือจากนั้นจะต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่มาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในหมวด ๕ ว่าด้วยการรักษาจรรยาข้าราชการ บัญญัติไว้ว่า “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยมุ่งประสงค์ ให้เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ”

กรมสรรพสามิต ได้ประกาศใช้ข้อบังคับกรมสรรพสามิตว่าด้วยจรรยาข้าราชการ กรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยตระหนักถึงการนำข้อบังคับตามประกาศดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติตามข้อบังคับกรมสรรพสามิตว่าด้วยจรรยาข้าราชการ กรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของกรมสรรพสามิต ได้มีคู่มือและแนวทางการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมสรรพสามิตที่ชัดเจนในการ สร้างพฤติกรรมที่เหมาะสม และสอดคล้องกับข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมสรรพสามิต และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่ให้เป็นรูปธรรม

คู่มือนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติราชการและประพฤติตนของข้าราชการ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจของกรมสรรพสามิตให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด จำนวน ๗ ข้อ ได้แก่

๑. ซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ
๒. ยึดมั่นและทำในสิ่งที่ถูกต้อง
๓. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
๔. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
๕. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาคและความเป็นธรรม
๖. ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศ
๗. ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในคู่มือฉบับนี้

“จรรยาข้าราชการ”	หมายถึง	จรรยาข้าราชการของกรมสรรพสามิต
“ข้าราชการ”	หมายถึง	ข้าราชการพลเรือนสามัญ รวมถึงพนักงานราชการและลูกจ้างของกรมสรรพสามิต
“ข้อบังคับ”	หมายถึง	ข้อบังคับกรมสรรพสามิต ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๕๒
“หน่วยงานบริหารทรัพยากรบุคคล”	หมายถึง	สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล
“ซื่อสัตย์”	หมายถึง	ปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

“สุจริต”	หมายถึง	ปฏิบัติด้วยความมุ่งหมายในทางที่ดี ที่ชอบ ตามกฎหมาย และตามทำนองคลองธรรม
“รับผิดชอบ”	หมายถึง	ยอมรับผลทั้งที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ตนได้ กระทำไปหรือที่อยู่ในการควบคุมดูแลของตน โดยต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ จนสำเร็จเสร็จสิ้นด้วยความถูกต้องตามหลัก วิชาการและวิชาชีพเพื่อรักษามาตรฐานงาน พร้อมรับผิดชอบต่อผลงานที่ได้กระทำไป

บทที่ ๒

บทบาทหน้าที่ของข้าราชการตามแนวทางจรรยาข้าราชการ

ข้าราชการเป็นบุคคลซึ่งมีหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่างที่ดี และขณะเดียวกันก็ต้องปฏิบัติตนตามแนวทางจรรยาข้าราชการ ดังนี้

๑. บุคคลที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ

ข้าราชการทุกคนต้องปฏิบัติตามข้อบังคับอย่างเคร่งครัด โดยมีผู้บริหารระดับสูง และผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

๒. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ

๒.๑ ผู้บริหารระดับสูง

๒.๑.๑ สร้างและรักษาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับนโยบาย กระบวนการ ข้อตกลง และการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องและสนับสนุนต่อการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการอย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๒ แสดงภาวะความเป็นผู้นำที่มีจริยธรรมและเป็นต้นแบบในการปฏิบัติและให้ความชัดเจนกับผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ

๒.๑.๓ ส่งเสริมสนับสนุนบรรยากาศการทำงานให้เอื้อต่อการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่มีจริยธรรม

๒.๑.๔ กำหนดนโยบายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับจรรยาข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๕ ยกย่อง ชมเชย เชิดชูเกียรติ ข้าราชการที่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ

๒.๒ ผู้บังคับบัญชา

๒.๒.๑ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้วยการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ

๒.๒.๒ ดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ
จรรยาข้าราชการ อย่างทั่วถึง

๒.๒.๓ จัดให้มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับจรรยาข้าราชการและ
เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา

๒.๒.๔ ยกย่อง ชมเชย เชิดชูเกียรติ ข้าราชการที่ปฏิบัติตามจรรยา
ข้าราชการ

๒.๓ ข้าราชการ

๒.๓.๑ ศึกษาทำความเข้าใจข้อบังคับและปฏิบัติตามข้อบังคับ

๒.๓.๒ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็น
ที่เกี่ยวข้องกับจรรยาข้าราชการ

๒.๓.๓ สนับสนุนและเสริมสร้างพฤติกรรมและบรรยากาศ
การทำงานที่มีจริยธรรม

๒.๔ หน่วยงานบริหารทรัพยากรบุคคล

๒.๔.๑ กำหนดวิธีการให้ข้าราชการได้รับทราบและเข้าใจจรรยา
ข้าราชการและเมื่อมีข้าราชการมาบรรจุใหม่ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับรายงานตัวแจ้งให้ข้าราชการดังกล่าว
ทราบเกี่ยวกับข้อบังคับ และให้ลงลายมือชื่อรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ด้วย

๒.๔.๒ พัฒนากระบวนการทำงานด้านบริหารทรัพยากรบุคคล
ให้สอดคล้องกับข้อบังคับ และส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ

๒.๔.๓ วางแผนและดำเนินการพัฒนาข้าราชการทางด้านจริยธรรม
และจรรยาข้าราชการให้เป็นไปอย่างทั่วถึง

๒.๔.๔ ส่งเสริมสนับสนุนข้าราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม
ข้อบังคับ

๒.๔.๕ ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับจรรยาข้าราชการ เพื่อให้
การปฏิบัติตามข้อบังคับเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

กลไกการส่งเสริมสนับสนุนและการขับเคลื่อนจรรยาข้าราชการกรมสรรพสามิต

๑. เจตนารมณ์ของข้อบังคับกรมสรรพสามิต ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมสรรพสามิต

พ.ศ. ๒๕๕๒

กรมสรรพสามิต จัดทำข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการขึ้นภายใต้กรอบพื้นฐานของมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งวัฒนธรรมองค์กรของกรมสรรพสามิตที่พึงยึดถือมาโดยตลอด โดยมีเจตนาที่จะให้ข้าราชการของกรมสรรพสามิตเป็นข้าราชการที่ดี ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ ยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจริยธรรม มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเพื่อเป็นรายได้ของรัฐในการพัฒนาประเทศต่อไป

๒. การขับเคลื่อนจรรยาข้าราชการกรมสรรพสามิต

(๑) ผู้บริหาร กำหนดนโยบายขับเคลื่อน ผลักดัน โดยเฉพาะการเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติดีตามจรรยาข้าราชการกรมสรรพสามิต

(๒) จัดทำหรือปรับปรุงกลไกต่าง ๆ ทางด้านการบริหารงานบุคคลเพื่อรองรับการปฏิบัติตามจรรยาของกรมสรรพสามิต เช่น การกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพของข้าราชการ

(๓) จัดทำสำเนาข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการทั้งที่เป็นเอกสารและสื่ออื่น ๆ แจกจ่ายให้กับข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการของกรมสรรพสามิตทุกคน และจัดเก็บไว้ในสถานที่ต่าง ๆ ที่ข้าราชการสามารถไปค้นคว้าหาอ่านได้ง่ายและสะดวก

(๔) เผยแพร่และฝึกอบรมทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระ และวิธีการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการกรมสรรพสามิต

(๕) กำหนดวิธีการรายงานการกระทำผิดและการไต่สวนหาข้อเท็จจริง

(๖) กำหนดให้มีการรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามจรรยาข้าราชการกรมสรรพสามิต เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบสภาพการดำเนินงานด้านจรรยาของกรมสรรพสามิต

บทที่ ๓

การปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้าราชการมีหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชนผู้มาติดต่อโดยใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพสมตามความคาดหวังของประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ กรมสรรพสามิตได้กำหนดข้อบังคับให้ข้าราชการในสังกัดพึงยึดถือเป็นข้อปฏิบัติ โดยมุ่งประสงค์ให้เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีควรค่าแก่การยกย่องเชิดชู เพื่อให้การดำเนินการตามจรรยาข้าราชการของกรมสรรพสามิตเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ขึ้น โดยกำหนดสาระสำคัญในการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ ข้อพึงระวัง และกรณีตัวอย่าง ดังนี้

๑. ชื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ

สาระสำคัญ

ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรี ความเชื่อถือไว้วางใจ ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ พร้อมทั้งได้รับการยกย่องชื่นชมของสังคมและประชาชนทั่วไป

๑.๑ ชื่อสัตย์สุจริต : พึงปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างตรงไปตรงมาตามนโยบาย กฎระเบียบ อย่างเคร่งครัด ทำในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง และแยกเรื่องส่วนตัวออกจากเรื่องหน้าที่การงาน

แนวปฏิบัติ

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงธรรม ไม่มุ่งหวังและแสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้จากการปฏิบัติงาน

(๒) ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจด้วยความสุจริตตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

(๓) ไม่สนับสนุนหรือให้คำแนะนำใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการอันเป็นการหลบเลี่ยงกฎหมาย ค่าธรรมเนียมและภาษีอากร

ข้อพึงระวัง

ระมัดระวังการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยการชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาต้องยึดหลักการกฎหมาย ระเบียบ และการใช้ดุลยพินิจที่ไม่ถูกต้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับหน้าที่ราชการ

กรณีตัวอย่าง

นางสาวมาया เจ้าหน้าที่พัสดุ มีหน้าที่ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำนักงาน ปรากฏว่าผู้ขายนำสินค้าที่มีราคาสูงกว่าราคาตลาด พร้อมเสนอผลประโยชน์ให้แก่นางสาวมาया ทั้งนี้ นางสาวมาया ได้ทำการปฏิเสธจะรับผลประโยชน์ตอบแทนที่ผู้ขายเสนอให้ และยืนยันว่าจะจัดซื้อเฉพาะวัสดุอุปกรณ์สำนักงานที่มีราคาตรงตามราคามาตรฐานเท่านั้น

๑.๒ รับผิดชอบต่อหน้าที่ : พึงปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ต่อการตัดสินใจ ต่อการกระทำ ต่อเป้าหมายและต่อผลงาน

แนวปฏิบัติ

(๑) รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง อธิบายสิ่งที่ตนได้ปฏิบัติอย่างมีเหตุผล และถูกต้องชอบธรรม พร้อมทั้งยินดีแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น

(๒) ควบคุม กำกับ ดูแล ผู้ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนไม่ให้กระทำการ หรือมีพฤติกรรมในทางมิชอบ

(๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบของตนอย่างเต็มความสามารถ

ข้อพึงระวัง

การไม่อุทิศเวลาปฏิบัติหน้าที่ราชการ ขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และการไม่รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตน

กรณีตัวอย่าง

นายอิทธิฤทธิ์ ได้ให้คำแนะนำและให้บริการกับประชาชนที่มาติดต่อด้วยความสุภาพ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็วเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ ถึงแม้ว่าจะล่วงเลยเวลาราชการแล้วก็ตาม

๑.๓ รับผิดชอบต่อหน่วยงาน : ข้าราชการพลเรือนพึงดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัด คุ่มค่า โดยระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลืองเยี่ยงวิญญูชน จะพึงปฏิบัติต่อทรัพย์สินของตนเอง

แนวปฏิบัติ

- (๑) ช่วยกันรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัด
- (๒) เก็บรักษาทรัพย์สินของทางราชการเป็นอย่างดีไม่ให้เกิดการสูญหาย
- (๓) รู้จักการนำทรัพย์สินของทางราชการที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า

ข้อพึงระวัง

ไม่ควรนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ไม่รักษาประโยชน์ และทรัพย์สินของทางราชการ

กรณีตัวอย่าง

นางพุกชี เจ้าหน้าที่ธุรการ นำกระดาษที่ใช้เพียงหน้าเดียวมาใช้ในการร่างหรือทำสำเนาหนังสือทุกครั้ง และปิดอุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกครั้งเมื่อไม่ได้ใช้งาน

๑.๔ มีจิตสาธารณะ : พึงให้บริการประชาชนและผู้มาติดต่อด้วยความเต็มใจ มีจิตมุ่งบริการ (service mind) อุทิศตนและเสียสละเพื่อส่วนรวม

แนวปฏิบัติ

- (๑) ให้บริการด้วยความเต็มใจกระตือรือร้น เอาใจใส่ และให้เกิดประโยชน์ประชาชน ผู้รับบริการ
- (๒) สอดส่องดูแลและให้บริการแก่ประชาชนผู้รับบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ยุติธรรม และมีอัธยาศัยไมตรี
- (๓) ให้บริการด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ชัดเจน เข้าใจง่าย

ข้อพึงระวัง

การใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพต่อประชาชนผู้รับบริการ และหลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เทคนิค หรือถ้อยคำที่ประชาชนผู้รับบริการไม่เข้าใจ

กรณีตัวอย่าง

นายปวรรุจ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ให้บริการประชาชน ในวันนั้นมีผู้มารับบริการเป็นจำนวนมากและใกล้เวลาพักเที่ยงแล้ว แต่นายปวรรุจ ก็ให้บริการต่อไปด้วยความเต็มใจและสุภาพ เรียบร้อยจนเสร็จ ทำให้ประชาชนผู้รับบริการเกิดความประทับใจ

๒. ยึดมั่นและทำในสิ่งที่ถูกต้อง

สาระสำคัญ

ปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงตรงปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน โดยยึดมั่นในความถูกต้องเที่ยงธรรม ตามหลักกฎหมาย หลักคุณธรรม ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลักมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

๒.๑ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง : พึงปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้อง ชอบธรรม ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย และกล้าที่จะคัดค้านถ้าคำสั่งนั้นมีชอบด้วยกฎหมาย

แนวปฏิบัติ

(๑) ตัดสินใจในหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้องชอบธรรม เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ แม้จะเป็นผลร้ายต่อตนเอง เสี่ยงต่อความมั่นคงในหน้าที่หรือเสี่ยงต่อชีวิต

(๒) ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมาย ยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลักและกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

(๓) แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งโดยยึดถือประโยชน์ของทางราชการ บนพื้นฐานของกฎหมาย

ข้อพึงระวัง

การสั่งการ การมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานควรมีความชัดเจน ถูกต้อง โดยคำนึงถึงข้อบังคับ และหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม การโต้แย้งผู้บังคับบัญชาควรกระทำด้วยความสุภาพและมีเหตุผล

กรณีตัวอย่าง

ในการจัดซื้อจัดจ้าง นายรณพีร์ เจ้าหน้าที่การเงิน ได้เสนอผู้บังคับบัญชาส่งจ่ายเงินค่าจ้างให้ธนาคารผู้รับโอนสิทธิการรับค่าจ้าง แต่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ชำระค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้าง นายรณพีร์ เห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จึงได้นำหลักฐานการโอนสิทธิการรับค่าจ้างให้ผู้บังคับบัญชาทราบ หากผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่ง นายรณพีร์ ควรบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอแนวทางที่ถูกต้องตามกฎหมายว่าจะต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้รับโอนสิทธิคือธนาคาร

๒.๒ ยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงตรง : พึงปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง

แนวปฏิบัติ

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดความถูกต้องตามหลักวิชาการ กฎหมาย และกรอบนโยบาย
- (๒) ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน ไม่ว่าจะเป็นอย่างขั้วรางวัลหรือผลประโยชน์ในรูปแบบใด ๆ
- (๓) กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียนเมื่อพบเห็นการกระทำผิด แม้ผู้กระทำผิดจะเป็นญาติ เพื่อนร่วมงาน หรือผู้บังคับบัญชาของตน

ข้อพึงระวัง

การกระทำที่นำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์และศักดิ์ศรีของตำแหน่งหน้าที่ของตน แม้จะไม่ผิดกฎหมาย และไม่ควรรับเป็นที่ปรึกษาให้กับบริษัทหรือห้างร้านที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ราชการที่ตนปฏิบัติ

กรณีตัวอย่าง

นายไม้ ได้พบเห็นว่าเพื่อนร่วมงานมีพฤติกรรมไม่ปฏิบัติตามระเบียบส่อไปในทางทุจริตซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน จึงได้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาถึงแม้จะรู้ว่าเพื่อนร่วมงานเป็นที่ชอบพอของหัวหน้างาน แม้เพื่อนร่วมงานผู้นั้นเสนอที่จะให้เงินจำนวนหนึ่ง หากไม่รายงานพฤติกรรมดังกล่าวของตน

๓. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

สาระสำคัญ

ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามมาตรฐานในการปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง แม่นยำ ตรงตามความคาดหวังของประชาชน มีกลไกการทำงานที่ชัดเจนสามารถชี้แจงลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน ระยะเวลาและผู้รับผิดชอบ และพร้อมรับการตรวจสอบ

๓.๑ โปร่งใส เปิดเผย : พึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการตามแนวทางที่กำหนดอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ และพร้อมที่จะเปิดเผยข้อมูล

แนวปฏิบัติ

- (๑) ประกาศหลักเกณฑ์ ขั้นตอน ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงาน ให้ทราบทั่วกัน
- (๒) ปฏิบัติงานตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้
- (๓) ชี้แจงและให้เหตุผลแก่ผู้รับบริการ กรณีไม่สามารถปฏิบัติหรือกระทำการตามคำขอได้

ข้อพึงระวัง

การไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ และการไม่ชี้แจงหรืออธิบาย เหตุผลที่เหมาะสมต่อผู้รับบริการในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติหรือกระทำตามคำขอได้

กรณีตัวอย่าง

นายหวัง เป็นกรรมการจัดจ้างเพื่อพิจารณาคัดเลือกบริษัทเข้ามาดำเนินการติดตั้งเครื่องปรับอากาศอาคารหลังใหม่ ซึ่งบริษัทเพื่อนของนายหวัง เข้าร่วมประมูลในครั้งนี้ด้วย และต้องการรู้กฎเกณฑ์การคัดเลือก นายหวัง จึงได้แจ้งว่าสามารถให้ข้อมูลได้ตามกรอบของกฎระเบียบ คำสั่งเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายและประโยชน์สูงสุดกับทางราชการ

๓.๒ ตรวจสอบได้ : พึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ พร้อมรับการตรวจสอบ และรับผิดชอบในผลของการตรวจสอบ

แนวปฏิบัติ

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบของกฎหมาย ระเบียบ และแผนการปฏิบัติ
- (๒) จัดเก็บข้อมูล หลักฐานการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้
- (๓) รับผิดชอบในผลของการกระทำที่ผิดพลาด

ข้อพึงระวัง

การไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ และการไม่เก็บเอกสารหลักฐานในการปฏิบัติหน้าที่ราชการไว้อย่างเป็นระบบเพื่อรับการตรวจสอบ

กรณีตัวอย่าง

นางรอบคอบ เจ้าหน้าที่การเงิน ได้เก็บเอกสารเกี่ยวกับการเงินที่ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วไว้อย่างเป็นระบบ เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมาตรวจสอบสามารถนำเอกสารหลักฐานดังกล่าวมาให้ตรวจสอบได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง

๔. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

สาระสำคัญ

ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยวิทยาการที่ทันสมัย เพื่อให้ผลงานมีคุณภาพมากกว่าเดิม พัฒนาทีมงาน สร้างความสามัคคี และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

๔.๑ มุ่งคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล : พึงปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความรอบคอบระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการให้บรรลุเป้าหมายที่ส่วนราชการกำหนด

แนวปฏิบัติ

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ เสียสละ ทุ่มเทอย่างเต็มที่เพื่อให้งานสำเร็จทันเวลาบังเกิดผลดีแก่ทางราชการ

(๒) ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ โดยใช้ทักษะ ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ด้วยความถูกต้อง รอบคอบ ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการอย่างเต็มความสามารถ

(๓) มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยวิธีการ กระบวนการที่ถูกต้อง และเป็นธรรม

ข้อพึงระวัง

การใช้เวลาราชการเพื่อทำงานส่วนตัว ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ในการปฏิบัติราชการ โดยไม่มีเหตุอันควร การกำหนดมาตรฐานการทำงานที่ต่ำกว่าสมรรถนะในตำแหน่งของตนเอง

กรณีตัวอย่าง

นางสาวเป็ดปัก ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนเพื่อนร่วมงานที่ป่วยทั้งที่ตนเองไม่ชำนาญ แต่ก็ไม่ปฏิเสธพยายามใช้ศักยภาพของตนเองโดยขอคำปรึกษาและคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเสมอ และหลายครั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ล่วงเลยเวลาราชการเพื่อความรอบคอบและทันเวลาทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๔.๒ พัฒนางานและทีมงาน : พึ่งพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยใช้วิธีการสร้างเสริมกระบวนการงานที่ถูกต้องเป็นธรรม และให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจกับผู้ร่วมงาน

แนวปฏิบัติ

(๑) มุ่งเน้นการปฏิบัติและทำงานเป็นทีม รวมพลังสามัคคีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

(๒) พัฒนาระบบการทำงานให้ได้ผลงานที่ดีมีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นแบบอย่างได้

(๓) จัดระบบการจัดเก็บเอกสาร ข้อมูล รวมทั้งสถานที่ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เอื้อต่อการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อพึงระวัง

การไม่สามารถทำงานเป็นทีม ไม่รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ขาดความเอาใจใส่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความริบร้อน ไม่ละเอียดรอบคอบ

กรณีตัวอย่าง

นายวายุ ผู้อำนวยการสำนัก ได้ประชุมผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาข้อที่ควรปรับปรุงในการทำงาน และระดมความคิดเห็นในการแก้ไขและพัฒนา ร่วมกัน ก่อให้เกิดความสามัคคีและการมีส่วนร่วม รวมทั้งได้ให้การสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาไปฝึกอบรมในโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพงานและคุณภาพชีวิต

๔.๓ พัฒนาตนเอง : พึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความใส่ใจ และใฝ่ศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงานของตน และมองหาโอกาสนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการพัฒนา

แนวปฏิบัติ

(๑) พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่

(๒) ศึกษาหาความรู้ในวิชาชีพ วิทยาการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

(๓) ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัด คุ่มค่า เหมาะสม ด้วยความระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลืองเสมือนเป็นทรัพย์สินของตนเอง

ข้อพึงระวัง

ขาดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งด้านความรู้ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่

กรณีตัวอย่าง

นางสาวเรียม มีความสนใจใฝ่รู้แม้ว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือและเข้ารับอบรมด้านคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง เพื่อนำความรู้ที่ได้รับกลับมาสนับสนุนและพัฒนางานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๕. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาคและความเป็นธรรม

สาระสำคัญ

ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเอื้ออาทรอย่างเท่าเทียมกัน และมีเหตุผลโดยปราศจากอคติ ไม่กระทำการใดเป็นการช่วยเหลือ อุปถัมภ์หรือเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดอย่างไม่ยุติธรรม

๕.๑ ยึดมั่นระบบความเสมอภาคและความเป็นธรรม : พึงปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความสุภาพมีน้ำใจ เอื้ออาทรต่อประชาชน และผู้ร่วมงาน ด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

แนวปฏิบัติ

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพมีน้ำใจ เอื้ออาทรต่อประชาชน เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตนและหน่วยงานอื่น

(๒) ปฏิบัติต่อประชาชนผู้รับบริการ และผู้ร่วมงานด้วยความเสมอภาคโดยไม่เลือกปฏิบัติ

(๓) ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้หลักการและเหตุผลในมาตรฐานเดียวกัน

ข้อพึงระวัง

ขาดการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและยุติธรรม และการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกัน

กรณีตัวอย่าง

นายราม ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ให้บริการประชาชน ในวันนั้นมีประชาชนมารับบริการเป็นจำนวนมาก และใกล้เวลาพักเที่ยงแล้ว ขณะเดียวกันมีญาติของนายราม มาใช้บริการด้วย แต่นายราม ก็ให้บริการด้วยความเสมอภาค ด้วยความสุภาพและไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่คำนึงว่าจะเป็นญาติหรือประชาชนทั่วไป

๕.๒ ปฏิเสธระบบอุปถัมภ์ : พึงปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเที่ยงตรง ยุติธรรม โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจหรืออิทธิพลของบุคคลใด เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับผลประโยชน์อื่นใด อันมิควร

แนวปฏิบัติ

- (๑) ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลืออุปถัมภ์พวกพ้อง หรือเลือกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียม
- (๒) ยึดมั่นในหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้อื่นด้วยความเสมอภาคและยุติธรรม
- (๓) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเที่ยงธรรม และเป็นกลาง

ข้อพึงระวัง

การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียม หรือกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลืออุปถัมภ์พวกพ้อง หรือกลั่นแกล้งผู้หนึ่งผู้ใด อันเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความรู้สึกส่วนตัว ความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือผลประโยชน์อันมิชอบ

กรณีตัวอย่าง

นายรัชชานนท์ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการออกข้อสอบและคัดเลือกข้อสอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ ปรากฏว่าญาติของนายรัชชานนท์ ได้มาสมัครสอบด้วย นายรัชชานนท์ จึงได้ขอลอนตัวออกจากการเป็นกรรมการ

๖. ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศ

สาระสำคัญ

พึงยึดมั่นเคารพกฎหมาย กฎของสังคม สิทธิเสรีภาพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน เอื้ออาทรเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ มีความสามัคคี มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ พิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

๖.๑ เคารพกฎหมายและกฎของสังคม : พึงจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระเบียบ และธรรมเนียมปฏิบัติของสังคม

แนวปฏิบัติ

(๑) ปฏิบัติหน้าที่และปฏิบัติตนด้วยความจงรักภักดีต่อ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติและธรรมเนียมปฏิบัติของสังคม

(๒) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน

(๓) แจ้งเบาะแสและหลีกเลี่ยงการกระทำในสิ่งทีรู้ว่าผิดกฎหมาย นอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือขาดจริยธรรมส่อไปในทางละเมิดกฎหมาย หรือมาตรฐานจริยธรรมตามจรรยาข้าราชการ

ข้อพึงระวัง

การไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ขาดความรู้ความเข้าใจและไม่พยายามศึกษาเรียนรู้กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งตลอดจนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

กรณีตัวอย่าง

นายเก่งกาจ ต้องการสร้างบ้านใหม่ ขณะเดียวกันก็ต้องการประหยัดค่าใช้จ่าย จึงได้ลักลอบนำเข้าไม้สักทองจากประเทศเพื่อนบ้านโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย นายกล้าหาญ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทรู้ข่าวจึงได้เตือนนายเก่งกาจ ว่าการกระทำดังกล่าวไม่ถูกต้องเป็นการผิดกฎหมาย เมื่อนายเก่งกาจ ไม่เชื่อฟัง นายกล้าหาญ จึงได้แจ้งเบาะแสดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบ

๖.๒ เคารพบุคคล : พึงเคารพในเกียรติ ศักดิ์ศรี และสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น อย่างเท่าเทียมกัน

แนวปฏิบัติ

(๑) เคารพศักดิ์ศรีและสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่น มีความเอื้ออาทร เมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ส่งเสริมให้เกิดความสมานฉันท์ การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ

(๒) เคารพต่อความเชื่อ ค่านิยมของบุคคลและเพื่อนร่วมงาน

(๓) ปฏิบัติตนเป็นบุคคลต้นแบบในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองที่ดีของประเทศ

ข้อพึงระวัง

การประพาดปฏิบัติตนอันอาจกระทบถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้อื่น เชื่อมั่นในความคิดเห็นของตนเองเป็นที่ตั้งจนละเลยความคิดเห็นของบุคคลอื่น

กรณีตัวอย่าง

นายใจดี เจ้าหน้าที่ธุรการ ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำการติดต่อราชการแก่นายอาซ่า ซึ่งเป็นชาวเขาด้วยความเต็มใจและอภัยภัยอันดีโดยไม่แยกเชื้อชาติ ศาสนาแต่อย่างใด

๖.๓ รักสิ่งแวดลอม : พึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และตระหนักรู้ในการรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดลอม เพื่อให้สาธารณชนได้ใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องยั่งยืน

แนวปฏิบัติ

- (๑) ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ่มค่า
- (๒) ต่อด้านการทำลายทรัพยากรของชาติซึ่งจะนำมาสู่ภัยพิบัติของประชาชนและประเทศชาติ
- (๓) พินักษ์รักษาสิ่งแวดลอมและพลังงานของประเทศ

ข้อพึงระวัง

การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความระมัดระวังอาจจะทำให้เกิดการสิ้นเปลืองมากเกินความจำเป็น และขาดจิตสำนึกในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติโดยคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย

กรณีตัวอย่าง

นายประหยัด เจ้าหน้าที่ธุรการ เห็นก๊อกน้ำในห้องน้ำเปิดอยู่โดยไม่มีผู้ใดใช้จึงเดินเข้าไปปิดก๊อกน้ำนั้น เพื่อไม่ให้สิ้นเปลืองน้ำไปโดยเปล่าประโยชน์ และที่บ้านเมื่อนายประหยัด ชักผ้าเสร็จก็มีได้ทิ้งน้ำที่ใช้ชักผ้าแต่เอาไปรดต้นไม้ เพื่อเป็นการประหยัดน้ำ

๖.๔ ใฝ่หาความรู้ : พึงเรียนรู้และพัฒนาตนเองด้วยความพากเพียร เพื่อประโยชน์ในการทำงานและการดำรงชีวิตอย่างต่อเนื่อง

แนวปฏิบัติ

(๑) พัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และพัฒนางานให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ คุ่มค่า และมีมาตรฐานที่ดีขึ้น

(๒) พัฒนากลไกการทำงาน เพื่อผลสัมฤทธิ์ของงานโดยคำนึงถึงความสุขและคุณภาพชีวิต

(๓) มุ่งมั่น พยายามในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ

ข้อพึงระวัง

ขาดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

กรณีตัวอย่าง

นางสาวอิงอร นักวิชาการเงินและบัญชี มักจะเป็นผู้อาสาเสนอตนขอสมัครเข้ารับการอบรมสัมมนาวิชาการ กฎหมาย ระเบียบการเงินการคลังที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่เสมอ ถึงแม้ว่าจะอบรมสัมมนาในวันหยุดราชการ และได้นำความรู้ที่ได้รับกลับมาเผยแพร่และพัฒนางานให้ดีขึ้น

๖.๕ ยึดมั่นหลักคุณธรรมในการดำรงชีวิต : พึงประพฤติปฏิบัติตนตามหลักความเชื่อทางศาสนาที่ตนเองนับถือด้วยความมีสติ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่บุคคลอื่นตามสมควร ยึดมั่นตามวัฒนธรรมและประเพณีอันดีของสังคมไทย

แนวปฏิบัติ

(๑) ปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือเพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

(๒) คิดดี ทำดี ขยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้รักสามัคคี ประหยัดมัธยัสถ์

(๓) ตัดสินใจ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภไม่ตระหนี่

ข้อพึงระวัง

การไม่ขยันหมั่นเพียร ไม่ยึดหลักคุณธรรม ไม่รับผิดชอบต่อสังคม และไม่ปฏิบัติตามคำสอนในพระพุทธศาสนา

กรณีตัวอย่าง

นายเอื้อเพื่อ นักรักษาพยาบาลบุคคล ขับรถยนต์ไปทำงานระหว่างทางพบนายเด่นชัย นักการภารโรง ยืนรอรถประจำทางอยู่ จึงได้รับนายเด่นชัย ไปทำงานด้วยกัน

๗. ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สาระสำคัญ

พึงศึกษาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นประโยชน์สุขแก่ประชาชน การดำรงชีวิตอย่างพอประมาณ มีความอดทนอดกลั้นขยันหมั่นเพียร ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อเกินศักยภาพของตน ดำเนินชีวิตโดยสร้างภูมิคุ้มกัน

๗.๑ **หลักพอประมาณ** : พึงดำรงตนด้วยความพอเพียง ไม่ใช่จ่ายฟุ้งเฟ้อเกินฐานะของตน

แนวปฏิบัติ

(๑) ศึกษาเรียนรู้พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่พระราชทานในวโรกาสต่าง ๆ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติราชการ

(๒) ศึกษาเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความพอประมาณ โดยดำรงชีวิตเหมาะสมกับฐานะของตนเองและสังคม

(๓) ขยันหมั่นเพียร ประหยัดมัธยัสถ์ ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

ข้อพึงระวัง

การไม่ประหยัดมัธยัสถ์ ไม่ขยันหมั่นเพียรและการดำเนินชีวิตอย่างไม่พอประมาณ

กรณีตัวอย่าง

นางประหยัด ได้จัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายครัวเรือนทำให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินสำหรับตนเองและครอบครัว ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นทำให้มีเงินเหลือเก็บออม

๗.๒ หลักมีเหตุผล : พึงศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และเหตุปัจจัยอย่างครบถ้วนรอบด้าน เพื่อความรอบคอบในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินการใด ๆ

แนวปฏิบัติ

(๑) การยึดหลักความมีเหตุผลโดยปฏิบัติตนและปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผล ถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรมก่อนตัดสินใจดำเนินการใด ๆ

(๒) การพิจารณาและตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล รอบคอบ

(๓) การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในการน้อมนำปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

ข้อพึงระวัง

การพิจารณาและตัดสินใจอย่างไม่มีเหตุผล มีอคติ ไม่รอบคอบ และไม่ดำเนินชีวิต ตามสถานการณ์ บริบท และสภาพสังคม

กรณีตัวอย่าง

นายชอบ เป็นผู้รักการอ่านหนังสือ มีหนังสือที่อ่านแล้วเป็นจำนวนมาก จึงได้ชักชวน ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานบริจาคทรัพย์และหนังสือดังกล่าวให้แก่โรงเรียนในชนบทที่ขาดแคลน

๗.๓ หลักสร้างภูมิคุ้มกัน : พึงอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ประหยัด เก็บออม และวางแผนการดำเนินชีวิต โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

แนวปฏิบัติ

(๑) ยึดหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้วยการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงานโดยมีเป้าหมาย มีการวางแผนและดำเนินการไปสู่เป้าหมายด้วยความรอบคอบ ประหยัด อดทน อดออม บนพื้นฐาน ความรู้และคุณธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

(๒) เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตทั้งใกล้และไกล

(๓) ศึกษาเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีความ รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อพึงระวัง

การไม่อดสาเห ขยันหมั่นเพียร ไม่ใช่ทักษะและสมรรถนะของตนอย่างเต็มที่ และการไม่นับเป็นหน้าที่ที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนอย่างสม่ำเสมอ

กรณีตัวอย่าง

นายใจดี เป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ได้รับเงินเดือนน้อย แต่ที่บ้านของนายใจดี มีพื้นที่ว่างพอที่จะทำเกษตรสวนครัวได้ เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายประจำวัน จึงใช้เวลาว่างจากราชการหลังเลิกงานและวันหยุดปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงไก่สำหรับบริโภค และส่วนที่เหลือก็จำหน่าย ทำให้มีรายได้เพิ่มและเหลือเก็บออม